

"Αλλως τε, ἐν ταῖς δυσχερεσί περιστάσεσιν, ἡ ἀνεψία συνεβουλευέτο τὴν θείαν, πρὸς τὴν ὅποیان οὐδὲν εἶχε μυστικόν.

Ἀφ' οὗτο οἱ περιηγηταὶ μας ἀπεφάσισαν νὰ δειπνήσωσιν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἡ προσήγεια τῶν δύο γυναικῶν ἐγένετο ἐκφραστικώτερα.

Ἡ Μαρτίνα ἀπύθυνεν εἰς τὸν κ. Θεόδωρον πολλὰς ἐρωτήσεις, αἱτινες ἐδείκνυν μίαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνδιαφέρον, καὶ εἰς ἃς ὁ κ. Θεόδωρος ἀπῆντα παρενέειπεν εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ὑπαινιγμούς τινος, οἵτινες ἔφερον τὸ μειδιᾶμα ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς ξενοδόχου.

Ὁ δὲ Γεώργιος, ἐν τούτοις, ἐσκέπτετο:

— Ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν ὀφείλω ν' ἀναχωρήσω! Καὶ θὰ ἤμην τόσο εὐτυχὴς εἰν ἡδυνάμην νὰ διέλθω τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἡμερῶν μου μετὰ τῆς θελκτικῆς ταύτης ἡσας!

★ ★

Τὸ πρόγευμα παρετέθη πλουσιοπάροχον.

Ὁ καλὸς οἶνος καὶ οἱ τέσσαρες δολοφονοὶ ὀφθαλμοὶ τῶν περιποιητικῶν γυναικῶν εἶχον ἐπιφέρει ἔκτακτον ἐνέργειαν εἰς τοὺς συνδαιτημόνας. Αἱ μολυβδόχροι παρεῖαι τοῦ Πατούφης εἶχον λάβει πορφυρῶδη χροίαν, τὸ δὲ πρόσωπον τοῦ Γεωργίου ὁμοίᾳζε φλόγα.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ προγεύματος, ὁ ἀδελφὸς τῆς Μαρτίνας, ὅστις εἶχε τελειώσει τὴν ἐργασίαν του ἐν τῷ μαγειρίῳ, ἐπλησίαζεν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ θέτων τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὀφρῶν ὥστε ἀγαθὸς τις πατήρ ἐπιθυμῶν νὰ συγκρατήσῃ τοὺς υἱοὺς του, ἐτοιμοὺς ὄντας νὰ διαπράξωσιν ἐλαφρότητα τινά, εἶπεν:

— Εἶνε λοιπὸν ἀληθές, ὅτι οἱ κύριοι ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσιν εἰς Μιλάνον ἀπόψε, μετὰ τοῦ τελευταίου σιδηροδρόμου;... Νὰ ταξειδεύωσι διὰ νυκτός;... καὶ με αὐτὸ τὸ κρῦον;... με αὐτὴν τὴν ὁμίχλην;...

Ὁ Γεώργιος ἠρώτησε διὰ τοῦ βλέμματος τὸν Μέντορά του· οὗτος δὲ εἶχε ἐκφρασίαν προσώπου δηλοῦσαν τὸν διαταγμὸν τοῦ φρονίμου, ἐνώπιον τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ κινδύνου.

— Κάμεντε ὅπως σᾶς λέγω ἐγώ, ἐξακολούθησεν ὁ ξενοδόχος· μέινετε ἐδῶ τὴν νύκτα· ἀφήτατε νὰ παρῆλθῃ ἡ ὁμίχλη, ξεύρω τί λέγω!... Τὰς παρελθούσας νύκτας ἐγένοντο τόσας συγκρούσεις... Ἀχ! εἰν αἱ ἐφημερίδες ἐγὼν τὰ πάντα!... Ἀλλὰ... τοῦτο εἶνε λογαριασμός σας... Ἐγὼ ἐθεώρησα καθήκον μου νὰ σᾶς προειδοποιήσω...

Ὁ δὲ ξενοδόχος δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς πατρικὰς καὶ ἀφιλοκερδέας αὐτοῦ συμβουλάς εἰν κραυγὴ τις πόνου, ὑπὸ τοῦ Πατούφης ἐκβλήθεισα, δὲν διέκοπτεν αὐτὸν ἀποτόμως.

Τί εἶχε συμβῆ;

Μόλις ἐκβάλων τὴν κραυγὴν ταύτην, ὁ Πατούφης ἔσφιξε τὴν κνήμην δ' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, δηλῶν διὰ μυρίων μορφασμῶν δέξτεον πόνον.

— Ἀ! τὸ πρᾶγμα εἶνε σοβαρὸν! ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος μεθ' ἐν οὐτισμοῦ. Δὲν δυνάμεθα ν' ἀναχωρήσωμεν ἀπόψε. Θὰ κοιμηθῶμεν ἐδῶ... Δόξα τῷ Θεῷ!

— Ἡσυχασε, παιδί μου, μὴ φοβοῦ! ὁ ἀναχωρήσωμεν τὸν ἴδιον! ἔλεγεν ὁ Πατούφης τρίβων τὸ γόνυ του καὶ δεικνύων ὅτι ὑπέφερε τρομερά. Τὸ καθήκον πρὸ παντός... Ἐπειτα... γνωρίζω τὸν πόνον μου... Θὰ ἡσυχάσῃ... ἐπέρασε σχεδόν... Ἀχ! ἄχ!... μοὶ φαίνεται ὅτι ἐπανερχεται...

— Ὡ! τὴν φορὰν ταύτην διατάσσω ἐγώ! εἶπεν ὁ Γεώργιος, γενόμενος τολμηρὸς ἐν τῇ ἐξάφει τῆς χαρᾶς. Δὲν θ' ἀναχωρήσωμεν! Θὰ μένωμεν ἐδῶ ἕως αὔριον, ἕως μεθαύριον, εἰν εἶνε ἀνάγκη... ἕως οὗτο ἐπὶ τέλους ἡ κνήμη σας ἱκτερευθῇ ἀντελῶς!...

Ὁ κ. Θεόδωρος ἔτεινε τὴν χεῖρα εἰς τὸν νεανίαν ὥστε εὐχαριστᾶν αὐτὸν διὰ μεγάλην τινὰ εὐεργεσίαν. Εὐθὺς δὲ ἡ Μαρτίνα καὶ ἡ Ἀννέτα ἀνῆλθον εἰς τὸ ἄνω πάτωμα ὅπως ἐτοιμάσωσι τὰ δωματία.

Οἱ πόνοι τοῦ κ. Θεόδωρου δὲν διήρκεσαν ἐπὶ πολὺ. Μετ' ὀλίγον ἠγέρθη ἐκ τῆς τραπέζης, προσποιηόμενος δὲ ὅτι ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὴν κνήμην, διηυθνήθη πρὸς τὴν ἐξώθυραν νεύων εἰς τὸν Γεώργιον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Ἀφ' οὗ ἀπεμακρύνθησαν δεκαπέντε περίπου βήματα, ὁ κ. Πατούφης εἶπε:

— Πιθανῶς, καθ' ἣν στιγμήν θὰ κατακλιθῶμεν, ὁ ξενοδόχος θὰ θελήσῃ νὰ μάθῃ τίνες εἰμῶθα καὶ πόθεν ἐρχόμεθα... Δὲν εἶνε καλὸν τὰ ὀνόματά μας νὰ φαίνωνται ἐπὶ τοῦ βιβλίου τῶν ξένων. Δύνανται χίλια πράγματα νὰ συμβῶσι... καὶ δὲν εἶνε σωστὸν νὰ μένωσιν ἔχνη τῆς διαβάσεώς μας... Καταλαμβάνεις;

— Ἐχετε δίκαιον... ἀλλὰ τότε;

— Τότε, διορθῶνεται εὐθὺς.. Κάμενμεν ὅ,τι κάμνουνσι πάντες· δίδομεν ἄλλα ὀνόματα ἀντὶ τῶν ἰδικῶν μας, καὶ δηλοῦμεν ἄλλην προέλευσιν...

— Ψευδῇ ὀνόματα;

— Μπᾶ!... ὀλίγον μόνον μεταποιημένα...

— Παραδείγματός χάριν;...

— Παραδείγματός χάριν, σὺ δύνασαι νὰ λέγηται Γρηγόριος Γανδόλφης...

— Ὑμεῖς δέ;

— Ἐγώ;... Θεόδωτος Λατούφης.. Πῶς σοὶ φαίνεται;

— Ἀριστα... Πόθεν δὲ ἐρχόμεθα;

— Ἐξ Ἀγίου Μαρτίνου.

— Τῷ ὄντι...

— Ἱερὰ ἀλήθεια! Ὁ δῆμος μας κεῖται ἀκριβῶς ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ἁγίου Μαρτίνου. Ὅπως δὲ ποτε, δὲν θὰ ἔχομεν εἰς βάρος τῆς συνειδήσεώς μας ἡ ἀσήμενον ἀντικατάστασιν συμφωνῶν...

— Ἐγὼ λοιπὸν εἶμαι;

— Ὁ Γρηγόριος Γανδόλφης...

— Ὑμεῖς δέ;

— Ὁ Θεόδωτος Λατούφης.

— Ἀμφοτέροι ἐξ Ἀγίου Μαρτίνου;

— Μάλιστα.

(ἀκολουθεῖ)

ΙΑΣΩΝ ΚΑΙ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΣ

Κατ' αὐτάς ἡ Κέρκυρα ἐόρταζε τὴν μνήμην τῶν ἁγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, ὡς καὶ τῆς ἁγίας Κερκύρας. Ἐπ' ὀνόματι τῶν δύο πρώτων τιμᾶται ἀρχαιότατος βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ναὸς, κείμενος παρὰ τὸ Β. ἀγροκήπιον, πέραν τοῦ ποταμίου Γαρίτσας. Πληθὸς κόσμου συρρέει καθ' ὅλην μὲν τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ἰδίως ἀπὸ τῆς 4 μ.μ. εἰς προσκύνησιν τῶν λειψάνων τῶν δύο πρώτων, ἅτινα κατέχει μὲν ἡ δυτικὴ ἐκκλησίαι, παραχωρεῖ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰς τὸν ναὸν τῶν μαρτύρων εἰς προσκύνησιν τῶν πιστῶν.

Ὁ ναὸς οὗτος, ἐγερθεὶς κατὰ τὸν 10ον μ.χ. αἰῶνα, ἐτιμᾶτο τὸ πρῶτον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου. Ἀλλὰ βραδυτέρων, ὅτε μετηνέχθησαν εἰς τὸν ναὸν τοῦτον τὰ ὀστά τῶν ἁγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, μετωνομάσθη εἰς μνήμην αὐτῶν. Ἦδη, ὁ ναὸς οὗτος ἀνήκει τῇ οἰκογενείᾳ Πιερτιτῆ-Ποφάντη. Αἱ ἐν τῷ ναῷ εἰκόνες εἰσὶν ἀγιογραφίας βυζαντινῆς. Τρεῖς μονόλιθοι κίονες ὑποσαστάζουσι τὸν ναρθηκα. Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς μετώπης τοῦ ναοῦ φέρονται δύο ἐπιγραφαί, δημοσιευμέναι πρὸ πολλοῦ.

Ὁ ναὸς οὗτος τυγχάνει καὶ κατὰ τοῦτο ἱστορικὸς, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐτάφη καὶ ἡ Αἰκατερίνη, πενθερά τοῦ Ἰβάν τοῦ Γ'.ου αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας, καὶ σύζυγος τοῦ δεσπότη τῆς Σπάρτης Θωμᾶ, καταφυγόντος τῷ 1460 ἐνταῦθα μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατάληψιν τοῦ Βυζαντίου.

Ἡ ἱστορία τῶν ἁγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου σχετίζεται στενῶς μετ' ἐκείνης τῆς Ἀγίας Κερκύρας, θυγατρὸς τοῦ τότε — ἐπὶ Νέρωνος — βασιλέως τῆς νήσου Κερκυλλίνου, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ὁποίου ὁ Ἰάσων καὶ Σωσιπάτρος, μαθηταὶ τοῦ Παύλου ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα ἀποστόλων, ἀσπασθέντες ἐν Θεσσαλονίκῃ τὸν χριστιανισμόν, ὅτε ἐκεῖ ἐδίδασκεν ὁ Παῦλος, κατεστάθησαν εἴτα ὁ μὲν Ἰάσων, ἐκ Θεσσαλονίκης καταγόμενος, ἐπίσκοπος Ταρσοῦ, ὁ δὲ Σωσιπάτρος, καταγόμενος ἐκ Πατρῶν, ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἰκονίου, ἐκεῖθεν δὲ, ἀφοῦ ἐδίδασαν εἰς πάντα ἐκεῖνα τὰ μέρη τὸ Εὐαγγέλιον, ἦλθον εἰς τὴν νήσον ταύτην, διατελοῦσαν ἐν τῇ εἰδυλολατρείᾳ ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῆς Ρώμης. Ὁ τότε βασιλεὺς τῆς νήσου μας δὲν ὑπεδέχθη αὐτοὺς μετὰ πολλῆς τρυφερότητος, διότι ἅμα μαθὼν ὅτι οὗτοι εἰσάγουσι καινὰ δαιμόνια τῇ ἑαυτοῦ ἐπικρατείᾳ, ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς τὸν ἑπαρχὸν Καρπιανόν, ἵνα ἐφαρμόσῃ κατ' αὐτῶν ὅλην τὴν τότε ποινικὴν δικονομίαν.

Ἡ περικαλλὴς θυγάτηρ του, δεκαπενταετίς Κερκύρα, — ἥτις μετὰ πολλῆς καλλιτεχνίας ἀπεικονίζεται ἐν τῷ ναῷ τοῦ πολιούχου — βαρέως φέρουσα τὴν κατ' αὐτῶν μῆνιν τοῦ βασιλέως πατρός της — λαβούσα δὲ γνῶσιν τῶν θείων τοῦ Εὐαγγελίου ρημάτων, ἔτινα ἐδίδασκον οἱ καταδιωκόμενοι, συνεπάθησεν αὐτοῖς καὶ ἀπηύθυνε ὑπὲρ αὐτῶν λόγους συμπαθείας πρὸς τὸν πατέρα της Κερκυλλίνον, ὅστις ὅμως, ἡπείλησε τὴν κόρην του ὅτι θὰ τὴν τιμωρήσῃ, ἀν' ἐξακολουθῇ οὕτω συμπαθῶς πρὸς αὐτοὺς φερομένη. Ἡ βασιλόπαις, ἀσπασθεῖσα τὸν χριστιανισμόν, ὑπέπεσεν, ὡς εἶκος, εἰς τὴν ἀγρίαν τοῦ βασιλέως πατρός της ὀργήν, καὶ ἀπέθανε θάνατον μαρτυρικόν, κρεμασθεῖσα ἀπὸ δένδρου. Πρὸ ὅμως τοῦ θανάτου της παρεδόθη ὑπὸ τοῦ τυράννου πατρός της εἰς τὰς διαθήσεις αἰθίοπος θεράποντός του, ἀλλ' αὕτη κατάρθωσε καὶ τὸν αἰθίοπα νὰ φέρῃ εἰς τὸν Χριστιανισμόν.

Οἱ πτωχοὶ Ἰάσων καὶ Σωσιπάτρος, φοβούμενοι, καὶ δικαίως, ὅτι ἤθελον ὑποστῇ τῶν παθῶν των τὸν τάραχον, κατέφυγον ἐπὶ τῆς χαριστάτης καὶ καταφύτου παρὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς λίμνης Χαλικιοπούλου νησίδος, τῆς καλουμένης Ποντικονῆσι. Ὁ Κερκυλλίνος, πλέων πρὸς τὴν νησίδα εἰς καταδίωξιν αὐτῶν κατεποντίσθη, ὁ δὲ διάδοχός του Δατιανὸς, ἀποδείξας τὸν Χριστιανισμόν, ἐνεθάρρυνε τοὺς διωκόμενους κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου Ἰάσωνα καὶ Σωσιπάτρον εἰς διδασκαλίαν, πιστευσάσης πλέον πάσης τῆς νήσου εἰς τὸν Χριστιανισμόν.

Ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Κερκύρας δὲν διεσώθη τιμώμενος ἴδιος ναός. Θεωρεῖται τοιοῦτος ὁ ἐναντι τῆς εἰσοδου τοῦ βασιλ. ἀγοροκηπίου ἀρχαῖος ἐπίσης ναός, ἀλλ' οὗτος τιμᾶται ἤδη ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεομήτορος. Ὁ ναὸς οὗτος εἶνε ἐκτισμένος ἐπὶ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ναοῦ, — διότι πᾶσα ἐκεῖνη ἡ ἐκτασις ἀνήκει εἰς τὴν ἀρχαίαν τοῦ Ἀλκινόου πόλιν — οὗτινος, ναοῦ, σώζονται δύο κορινθιακοὶ στύλοι μονόλιθοι, δωρικά τινα κιονόκρανα καὶ ψηφοθετήματα, κατατεθειμένα ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Γυμνασίου τῆς πόλεώς μας. Ὁ ναὸς οὗτος ἀνήκει ἤδη τῇ οἰκογενείᾳ Πιέρρη. Περί τοῦ ναοῦ δὲ τούτου λέγεται, ὅτι κάτωθι τῆς ἁγίας

Τραπεζίης ὑπάρχει καθόδος ἄγουσα διὰ πετρίνων βαθμίδων εἰς μέγα βάθος, ἐνθα εἰσι τοποθετημένα τὰ ὅσῃ τῆς ἁγίας Κερκύρας, ὅπου ὅμως οὐδεὶς τῶν ἄλλοτε ἀποπειραθέντων νὰ κατέλθωσιν Ἀγγλων κατάρθωσε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς βάθος πλέον τῶν 500—600 βαθμίδων. Θὰ εἶνε εὐτύχημα, ἂν ἤδη κατορθώσῃ νὰ κάμῃ μείζονας ἐπὶ τούτου ἀνακαλύψεις ὁ φίλος δικαστὴς κ. Ἀμπελάς, ὁ ἀνιχνύων καὶ συστηματικώτερον ἐξετάζων πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἐπὶ τῆς νήσου ἄξιον ἀναγραφῆς.

ΠΩΣ ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

Πολλὰ ἐγράφησαν κατ' αὐτὰς περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ὁρίζειν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν δέον νὰ ἐορτάζηται τὸ Πάσχα ἐπειδὴ ὅμως ἐξετέθησαν διὰ τρόπον, οὐχὶ εὐλήπτου, ὡς φαίνεται, τοῖς πολλοῖς, δὲν ἐκρίναμεν ἀποσκοποῦν νὰ ἐκθέσωμεν τὰ περὶ τούτου ὅπως οὖν εὐκρινέστερον, τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον, οὐ μόνον πρότινος ἐν τῇ «Ν. Ἐφημερίδι» ἐκφράζεται ἀπορία περὶ τὴν κατανόησιν τοῦ ὑπολογίζειν ἡν, τὸ «Σύμπαν» ἐδημοσίευσεν, ἀλλὰ καὶ διότι τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐρώτησιν ἐποιήσατο ἡμῖν δι' ἐπιστολῆς τοῦ φίλος ἐκ Θεῶν ἀξιότιμος, εἰς ὃν ἀπηντήσαμεν τὰ αὐτὰ καὶ κατωτέρω, μικρὸν πρὶν ἢ τὸ «Σύμπαν» ποιήσῃται περὶ τούτου λόγον.

Γινώσκον, ὅτι τὸ Ἀγ. Πάσχα δέον νὰ ἐορτάζηται τὴν πρώτῃ Κυριακῇ, ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν Ἑαρινὴν Ἰσημερίαν (21 Μαρτίου) πανσελήνου. Κατὰ τὸ τρ. ἔτος πανσελήνου ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους, εἰχομεν τῇ 14ῃ Ἀπριλίου ἡμέρᾳ Πέμπτῃ ἐπρεπε νὰ ἐορτάσωμεν τὸ Πάσχα τῇ 17ῃ ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχει καὶ ἕτερος ὅρος, καθ' ὃν τὸ ἡμέτερον Πάσχα δέον νὰ ἐορτάζηται μετὰ τὸ Νομικόν, τοῦτο δὲ ἐφέτος συνέπιπτε (κατὰ τὰ πασχάλια τῶν ὠρολογίων παλαιῶν ἐκδόσεων καὶ κατὰ τὸν πίνακα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τὸν ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ Πάσχα) τῇ 18ῃ Ἀπριλίου ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ἀναγκαιῶς, ἐπρεπε τὸ ἡμέτερον Πάσχα νὰ γίνῃ, ὡς καὶ ἐγένετο, τῇ ἐπομένῃ Κυριακῇ 24 Ἀπριλίου.

Ἰστέον, ὅτι τὸ ἀνώτατον ὄριον τοῦ Νομικοῦ εἶναι (πάντοτε κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα) ἡ 18ῃ Ἀπριλίου ἐὰν λοιπὸν τύχῃ τὸ Ν. Πάσχα τῇ 18ῃ ὅπως ἐφέτος, συμπέσῃ δὲ Κυριακῇ τότε, ἐπειδὴ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐορτασθῇ τὸ ἡμέτερον Πάσχα συγχρόνως μετὰ τοῦ Νομικοῦ, ἀναβάλλεται τῇ ἐπομένῃ Κυριακῇ 25 Ἀπριλίου, ἥτις εἶνε τὸ ἔσχατον τοῦ ἡμετέρου Πάσχα ὄριον.

Διατὶ οἱ Ἑβραῖοι ἐώρτασαν τὸ Πάσχα των τῇ 15 Μαρτίου, εἶναι ἄλλο ζήτημα, ὅπερ, ἐὰν ἡ ἀφιλολογικὴ Ἀκρόπολις εὐαρεστηθῇ νὰ παράσχῃ ἡμῖν ὀλίγον χώρον εἰς τὰς στήλας της, θυνάμεθα νὰ πραγματοποιῶμεν.

Ἀθῆναι 4 Μαΐου 1888

Ε.